

Sygn. akt II PK 168/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Katarzyna Gonera

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. O. i innych, przeciwko Izbie Celnej w W.
o wynagrodzenie i zapłatę równoważnika pieniężnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 lutego 2013 r.,
skarg kasacyjnych powodów U. D. i D. M. od wyroku Sądu Okręgowego
z dnia 20 grudnia 2011 r.,

**1) uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej roszczeń U.
D. i D. M. o zapłatę równoważnika pieniężnego i przekazuje
sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego
rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania
kasacyjnego;**

2) oddala skargi kasacyjne w pozostałym zakresie.

Uzasadnienie

Powodowie: E. O., B. B., B. W., U. D., I. Ł., E. K., J. T., D. M. w pozwach skierowanych przeciwko Izbie Celnej w W. wnieśli o zasądzenie wskazanych kwot tytułem równoważnika pieniężnego za nieprzyznanie im lokalu mieszkalnego lub kwatery tymczasowej w związku z przeniesieniem do pełnienia służby celnej w innej miejscowości, za okres od 14 czerwca 2004 r. do dnia zapłaty i dalej na przyszłość, domagali się również zwrotu kosztów dojazdów, do i z miejsca pełnienia służby, potrąconych im z wynagrodzenia za pracę na pokrycie kosztów dojazdów autokarem pracodawcy do i z miejsca zamieszkania za okres od 1 marca 2005 r. do 1 grudnia 2007 r. wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie pełnili służbę jako funkcjonariusze celni w Urzędzie Celnym w L., z wyjątkiem powódki U. D., która pełniła służbę w Izbie Celnej w Ł. Decyzjami Prezesa Głównego Urzędu Ceł wydanymi na podstawie art. 18 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (jednolity tekst: Dz.U. 2004 r. Nr 156, poz. 1641 ze zm.; dalej jako: „ustawa o Służbie Celnej z 1999 r.”) każdy z powodów, na przestrzeni czasu od kwietnia 2001 r. do września 2002 r., za uprzednio wyrażoną przez siebie zgodą, został przeniesiony do pełnienia służby w Urzędzie Celnym w W. Powódki po ich przeniesieniu do pełnienia służby celnej w W. zamieszkiwały w L., zaś powód D. M. mieszkał w miejscowości Lu. Po przeniesieniu żaden z powodów nie otrzymał lokalu mieszkalnego lub kwatery tymczasowej w W. lub w miejscowości pobliskiej. Od 2001 r. dyrektor Izby Celnej w W. zapewniał funkcjonariuszom tej Izby bezpłatny dojazd służbowym autokarem z ich miejsca zamieszkania do miejsca służby na trasie od L. do W. i z powrotem. Jednakże od 1 marca 2005 r. ze względów ekonomicznych dyrektor podjął decyzję o częściowym partycypowaniu pracowników w kosztach dowozu. Zostali oni tylko częściowo obciążeni kosztami dowozu po około 100 zł miesięcznie, co odpowiadało kosztom paliwa. Wszyscy powodowie wyrazili zgodę na comiesięczne potrącanie im z wynagrodzenia kosztów dojazdów do pracy autobusem służbowym na trasie L. – W. i W. – L. Na przestrzeni czasu od października 2007 r. do lutego 2008 r. powodowie złożyli stronie pozwanej oświadczenia mieszkaniowe, w których wskazali, że nie posiadają lokalu mieszkalnego położonego w miejscu pełnienia służby, bądź w miejscowości pobliskiej, a także, że żaden z członków ich rodziny nie posiada takiego lokalu mieszkalnego. Zwrócili się o przydział lokalu

mieszkalnego lub tymczasowej kwatery, a także o zaprzestanie potrącania z pobieranego przez nich wynagrodzenia kosztów korzystania z autobusu służbowego oraz o zwrot kosztów dojazdu bezpodstawnie potrąconych z wynagrodzenia od 1 marca 2005 r. Po złożeniu powyższych oświadczeń strona pozwana zaprzestała potrąceń z wynagrodzeń powodów, z wyjątkiem potrąceń w wysokości 146 zł za miesiące listopad i grudzień 2007 r. z wynagrodzenia I. Ł., J. T., E. O., B. B., B. W. i tylko za miesiąc grudzień 2007 r. z wynagrodzenia E. K.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, Sąd Rejonowy uznał powództwa za niezasługujące na uwzględnienie co do zasady. Sąd wskazał, że w myśl art. 231 ust. 1 aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.), która weszła w życie 31 października 2009 r., w sprawach ze stosunku służbowego, zaistniałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Do oceny prawnej roszczeń powodów o zasądzenie równoważników pieniężnych zastosowanie znajdują zatem przepisy poprzednio obowiązującej ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. Zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 tej ustawy, przeniesienie funkcjonariusza celnego do innej miejscowości, z której dojazd był znacznie utrudniony, wymagało zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej. W takich wypadkach funkcjonariuszowi przysługiwał zwrot kosztów przeniesienia, w tym zwrot kosztów podróży. Ustawą z dnia 19 marca 2004 r. - Przepisy wprowadzające ustawę Prawo Celne (Dz.U. Nr 68, poz. 623), która weszła w życie 1 maja 2004 r., wprowadzono do ustawy o Służbie Celnej art. 20a, stanowiący w ust. 1, że: „w wypadku, o którym mowa w art. 20 ust. 1, jeżeli zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub członekowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, funkcjonariuszowi celnemu przysługuje równoważnik pieniężny”. W ust. 2 art. 20a ustawy zawarto delegację ustawową dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia wysokości i warunków przyznawania równoważnika pieniężnego. Na podstawie tego przepisu Minister Finansów wydał rozporządzenie z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie świadczeń związanych z przeniesieniem funkcjonariusza celnego do pełnienia służby w innej

miejsowości (Dz.U. Nr 120, poz. 1254 ze zm.; dalej jako: „rozporządzenie z 2004 r.”), które w § 2 stanowiło, że funkcjonariuszowi celnemu przeniesionemu do pełnienia służby w innej miejscowości przyznawało się lokal mieszkalny lub tymczasową kwaterę w miejscowości, w której stale lub czasowo pełnił służbę, lub w miejscowości pobliskiej, albo równoważnik pieniężny. Za miejscowość pobliską uznawana była miejscowość, do której czas dojazdu publicznymi środkami transportu, przewidziany w rozkładzie jazdy, łącznie z przesiadkami, nie przekraczał w obie strony dwóch godzin, licząc od stacji (przystanku) najbliższej miejsca pełnienia służby do stacji (przystanku) najbliższej miejsca zamieszkania, bez uwzględnienia dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której funkcjonariusz dojeżdżał, oraz miejscowości, w której wykonywał obowiązki służbowe. W ocenie Sądu, przepis art. 20a ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. miał zastosowanie wyłącznie do tych funkcjonariuszy, którzy zostali przeniesieni do pełnienia służby w innej miejscowości od dnia jego wejścia w życie, tj. 1 maja 2004 r., z uwzględnieniem jednak przepisu § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r., zgodnie z którym przepisy dotyczące równoważnika pieniężnego mają zastosowanie również do funkcjonariuszy przeniesionych do pełnienia służby w innej miejscowości po dniu 31 października 2003 r. Powodowie zostali zaś przeniesieni do pełnienia służby w Izbie Celnej w W. przed tym dniem, wobec czego nie mają prawa do spornego równoważnika. Ponadto według Sądu, w przypadku powodów nie można mówić o „utrudnionym dojeździe”, pomimo że powodowie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Izbie Celnej w W. i zamieszkiwali na stałe poza miejscem pełnienia tej służby, bo strona pozwana zapewniła im dojazd do pracy i z pracy do domu.

Przechodząc do oceny zasadności żądania powodów zasądzenia kwot potrącanych powodom z wynagrodzenia od 1 marca 2005 r., tj. częściowych kosztów eksploatacji autobusu służbowego, Sąd uwzględnił je jedynie w części. Według Sądu, potrącenia z wynagrodzeń powodów dokonywane przez stronę pozwaną były zgodne z art. 87 k.p., gdyż miały miejsce za zgodą pracownika wyrażoną na piśmie, ze wskazaniem kwoty potrącenia, a także zawierały stwierdzenia, że oświadczenia te są ważne do odwołania. Jednak po złożeniu w miesiącu październiku 2007 r. przez powodów I. Ł., J. T., E. O., B. B., B. W.

oświadczeń mieszkaniowych, w których powodowie ci wnieśli o zaprzestanie dokonywania potrąceń z ich wynagrodzeń, strona pozwana dokonała potrąceń z ich wynagrodzeń jeszcze za miesiące listopad i grudzień 2007 r. kwot po 146 zł. Podobnie strona pozwana dokonała jeszcze potrącenia z wynagrodzenia powódki E. K. za miesiąc grudzień 2007 r. kwoty 146 zł. Potrącenia te miały miejsce po odwołaniu zgody na potrącenia z wynagrodzeń, a zatem z naruszeniem przepisu art. 87 k.p. Kierując się powyższymi przesłankami, Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2011 r. zasądził na rzecz powódek: I. Ł., J. T., E. O., B. B., B. W. kwoty po 292 zł i na rzecz E. K. kwotę 146 zł, a dalej idące powództwa oddalił.

Rozpoznając apelacje powodów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy wyrokiem z dnia 20 grudnia 2011 r. oddalił je jako bezzasadne.

Sąd odwoławczy uznał ustalenia faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd pierwszej instancji za prawidłowe i przyjął je za własne, dzieląc również ocenę prawną tego Sądu. Wskazał, że do rozstrzygnięcia żądań powodów w zakresie równoważników pieniężnych zastosowanie miały przepisy poprzednio obowiązującej ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze. Sąd pierwszej instancji prawidłowo zastosował do oceny tych roszczeń art. 20 i art. 20a ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. oraz § 25 rozporządzenia z 2004 r., a zatem wobec ustalenia, że powodowie zostali przeniesieni do pełnienia służby w Urzędzie Celnym w W. przed 31 października 2003 r., brak było podstaw do zasądzenia dochodzonego przez nich równoważnika pieniężnego zarówno za okres przeszły, jak i na przyszłość. Prawo do równoważnika pieniężnego mieli jedynie funkcjonariusze celni przeniesieni do pełnienia służby w innej miejscowości po 31 października 2003 r., a zatem nie powodowie, którzy przeniesieni zostali w 2001 roku.

W ocenie Sądu, nie doszło również do naruszenia art. 87 k.p. Pomimo, że w ustawie o Służbie Celnej nie została bezpośrednio uregulowana kwestia potrąceń z uposażenia funkcjonariuszy, to nie ulega wątpliwości, że ustawa ta odsyła do stosowania przepisów szczególnych, przez które należy rozumieć przepisy Kodeksu pracy, prawidłowo zastosowane przez Sąd Rejonowy,

Sąd odwoławczy stwierdził następnie, że nie doszło także do naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że nieodpłatne dowozy

pracowników do końca lutego 2005 r. wynikały z dobrej woli pracodawcy, podobnie jak transport po tej dacie, jedynie za pokryciem kosztów paliwa. Pracodawca nie ma obowiązku zapewnienia pracownikom transportu do miejsca pełnienia służby, a tym bardziej transportu bezpłatnego. Powodowie wyrazili zgodę na dokonywanie potrąceń i nie sposób stwierdzić, aby znajdowali się pod presją ze strony pracodawcy. Dlatego, zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że nie było podstaw prawnych do zasądzenia na rzecz powodów równoważnika pieniężnego oraz do zapewnienia im bezpłatnych dojazdów do pracy, a w konsekwencji zwrotu kosztów dojazdów służbowym autobusem z miejsca ich zamieszkania do miejsca pełnienia służby.

Skargi kasacyjne od powyższego wyroku wnieśli powodowie U. D. i D. M., zaskarżając wyrok w części odnoszącej się do rozstrzygnięcia ich żądań w całości i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania.

Skarżący zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 20a ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. w związku z § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r., przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „prawo do równoważnika pieniężnego mieli funkcjonariusze celni przeniesieni do pełnienia służby w innej miejscowości po 31 października 2003 r.”, podczas gdy kontrola przez Sąd drugiej instancji wskazanych przepisów, przeprowadzona zgodnie z art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, powinna była doprowadzić do odstąpienia od zastosowania § 25 ust. 1 powołanego rozporządzenia.

Ponadto skarżący zarzucili naruszenie przepisów prawa procesowego w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 233 § 1 w związku z art. 382 i w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegające na: nieuwzględnieniu wiarygodnych i mających dla sprawy znaczenie dowodów: z pism pozwanego z 20 stycznia 2009 r., pism pozwanego z 16 stycznia 2008 r. oraz z 24 stycznia 2008 r., jak również z treści wyjaśnień dyrektora strony pozwanej D. S., a także wobec nierozważenia wbrew treści w/w dowodów, że dla stron niniejszego postępowania okolicznością bezsporną było, że W. jest miejscowością, z której dojazd jest znacznie utrudniony, jak również, że skarżący znajdowali się pod presją

ze strony pozwanego oraz że żądali zwrotu kwot potrąconych z ich uposażenia, jak również, że twierdzili, że potrącanie jest bezprawne (świadczenie nienależne);

- art. 378 § 1 i 382 w związku z art. 391 k.p.c., przez nierozpoznanie sprawy, co do *meritum* i całkowite pominięcie zarzutów zgłoszonych w apelacji;

- art. 382 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez: pominięcie znacznej części zebranego w sprawie materiału dowodowego odnoszącego się do bezspornego dla stron faktu, że W. jest miejscowością, z której dojazd jest znacznie utrudniony, jak również wywierania na skarżących presji, aby ci wyrazili zgodę na dokonywanie przez pozwanego potrąceń z ich uposażenia oraz niezmiennego i wielokrotnie artykułowanego stanowiska skarżących co do bezprawności potrąceń dokonywanych przez pozwanego z ich uposażenia, a także poprzez niedokonanie żadnych istotnych ustaleń i niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i nieprzytoczenie przepisów prawa, jak również brak ustalenia w drodze wykładni ich znaczenia i brak omówienia w uzasadnieniu przyczyn, dla których innym dowodom opisanym j/w Sąd drugiej instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, przez co zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Za nietrafny należy uznać zarzut dotyczący naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik sprawy. W postępowaniu przed sądem odwoławczym przepis art. 328 § 2 k.p.c. stosuje się odpowiednio, co oznacza, że jeżeli ten sąd w pełni podziela ocenę dowodów, jakiej dokonał sąd pierwszej instancji, to nie ma obowiązku ponownego przytaczania w uzasadnieniu wydanego orzeczenia przyczyn, dla których określonym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W takim wypadku wystarczy stwierdzenie, że podziela argumentację zamieszczoną w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji, w którym poszczególne dowody zostały wyczerpująco omówione i traktuje ustalenia pierwszoinstancyjne jako własne. Nie ma też przeszkód, aby sąd drugiej instancji odwołał się do oceny prawnej sądu pierwszej instancji, jeżeli w pełni ją podziela i uznaje za wyczerpującą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 r., I CSK 72/12, LEX nr 1215604). Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika zaś, że Sąd Okręgowy w pełni

zaakceptował i ustalenia faktyczne, i oceny prawne Sądu Rejonowego. W rezultacie, choć uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostało sporządzone w taki sposób, że zrozumienie jego treści wymaga uprzedniego zapoznania się z motywami orzeczenia Sądu pierwszej instancji, to jednak nie można uznać tego za uchybienie, które uniemożliwia Sądowi Najwyższemu kontrolę prawidłowości zastosowania przez Sąd odwoławczy prawa procesowego i materialnego, co jest w świetle utrwalonych poglądów judykatury niezbędne dla stwierdzenia zasadności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 5 października 2005 r., I UK 49/05, OSNP 2006 nr 17-18, poz. 280; 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286; czy 8 czerwca 2010 r., I PK 29/10, LEX nr 599519).

Trafnie natomiast skarżący zarzucili naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy odniósł się bowiem do zarzutów apelacji w sposób niezmiernie lakoniczny, w istocie stwarzając jedynie pozory ich rozważenia. Wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza zaś zarówno zakaz wykraczania poza granice apelacji, jak też nakaz merytorycznego rozważenia wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji w celu jednoznacznego określenia podstawy prawnej własnego orzeczenia. Z motywów zaskarżonego orzeczenia wynika tymczasem, że Sąd Okręgowy całkowicie pominął niektóre zarzuty apelujących, w tym zwłaszcza zarzut odnoszący się do niedokonania przez Sąd Rejonowy oceny zgodności § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r. z art. 20 ust. 1 i art. 20a ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r., jak również zarzuty dotyczące pominięcia przez ten Sąd dowodów wskazujących na to, że W. jest miejscowością, z której dojazd do L. jest znacznie utrudniony, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Pominięcie przez Sąd drugiej instancji części materiału dowodowego uzasadnia też zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. Nie może być natomiast przez Sąd Najwyższy rozpoznany zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c. wykluczającą z podstaw skargi zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, której to oceny bezpośrednio dotyczy art. 233 § 1 k.p.c.

W ramach podstawy naruszenia prawa materialnego usprawiedliwiony jest zarzut naruszenia art. 20a ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. w związku z § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r. Wskazać bowiem należy, że sąd ma

obowiązek dokonania oceny, czy przepis aktu wykonawczego jest zgodny z ustawą lub czy nie wykracza poza ustawowe upoważnienie, na podstawie którego został wydany. Przepisu aktu wykonawczego niezgodnego z ustawą sąd nie może stosować (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2011 r., I PZP 6/10, OSNP 2011 nr 21 – 22, poz. 268 i cytowane w jej uzasadnieniu orzecznictwo). Jak przyjęto w podstawie prawnej zaskarżonego wyroku, przesłanki uzyskania równoważnika pieniężnego przez funkcjonariusza celnego określa art. 20 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. Zgodnie z tym przepisem, przeniesienie funkcjonariusza celnego do innej miejscowości, z której dojazd jest znacznie utrudniony, wymaga zapewnienia funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej. Z kolei, według art. 20a ust. 1 tej ustawy, w wypadku, o którym mowa w art. 20 ust. 1, jeżeli zapewnienie funkcjonariuszowi odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niemożliwe lub utrudnione oraz jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej, funkcjonariuszowi celnemu przysługuje równoważnik pieniężny. Przepis art. 20a został dodany do ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. przez art. 20 pkt 8 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo celne (Dz.U. Nr 68, poz. 623 ze zm.) z dniem 1 maja 2004 r., a ustawa w tym zakresie nie zawiera żadnych przepisów przejściowych. W takiej sytuacji, jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 31 marca 1998 r., K 24/97 (OTK 1998 nr 2, poz. 13), następstwa zdarzeń prawnych zaistniałych pod rządami dawnych przepisów, gdy trwają one nadal, w odniesieniu do nowego odcinka czasu oceniać należy według norm nowej ustawy. O ile więc zdarzenia zapoczątkowane pod rządami dawnych przepisów mają charakter ciągły i trwają nadal, stosuje się do nich przepisy nowe. Inaczej mówiąc, jeżeli funkcjonariusze celni przeniesieni przed dniem 1 maja 2004 r. do miejscowości, z której dojazd jest znacznie utrudniony, nadal nie mają zapewnionych odpowiednich warunków mieszkaniowych w myśl art. 20 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r., to poczynając od dnia 1 maja 2004 r. zastosowanie do nich znajduje art. 20a ust. 1 tej ustawy, przewidujący prawo do równoważnika pieniężnego po spełnieniu przewidzianych w nim warunków. Z art. 20a ust. 1 i 2 ustawy nie wynika zatem

żadne ograniczenie zakresu podmiotowego uprawnionych do wypłaty równoważnika pieniężnego. Wobec tego przepis § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r., zgodnie z którym przepisy dotyczące równoważnika pieniężnego mają odpowiednio zastosowanie do funkcjonariuszy, spełniających warunki do jego otrzymania, przeniesionych do pełnienia służby w innej miejscowości po dniu 31 października 2003 r., wykracza poza granice upoważnienia ustawowego, naruszając tym samym art. 20a ust. 2 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. Przepis § 25 ust. 1 rozporządzenia z 2004 r., wbrew brzmieniu art. 20a ust. 1 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r., pozbawia bowiem prawa do równoważnika pieniężnego funkcjonariuszy, którym nie zapewniono odpowiednich warunków mieszkaniowych w związku z przeniesieniem do innej miejscowości przed 31 października 2003 r. Przepis ten modyfikuje krąg podmiotów uprawnionych do wypłaty równoważnika pieniężnego, określony w ustawie, przez co pozostaje w sprzeczności z zasadami wydawania rozporządzeń, określonymi w art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji RP. W konsekwencji należy stwierdzić, że wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, równoważnik pieniężny przewidziany przez art. 20a ust. 1 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. przysługuje także funkcjonariuszom przeniesionym przed 31 października 2003 r. do innej miejscowości, z której dojazd jest znacznie utrudniony, jeżeli nadal spełniają warunki do jego otrzymywania.

Zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości, a zatem także w zakresie dotyczącym orzeczenia o zwrocie kosztów dojazdu do i z miejsca pełnienia służby, pełnomocnik skarżących nie wskazał jednak przepisu prawa, który mógł, w jego ocenie, stanowić podstawę takiego zwrotu i został naruszony przez zaskarżony wyrok. Z tego względu Sąd Najwyższy, mogąc rozpoznawać skargę kasacyjną wyłącznie w granicach jej podstaw oraz w granicach zaskarżenia (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), oddalił skargi w tym zakresie.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

